

“ESTIMAR SENSE FRONTERES”

Estimen sense fronteres, així són els pares i mares adoptius que travessen mig món per trobar els seus fills. La burocràcia i les distàncies no els espanten.

PER: CRISTINA PUIG I SÒNIA CLOTET

**La Marta i el David amb un osset de peluix per a la seva futura filla, Judit/
FOTO: Sònia Clotet**

“Adoptar a la Judit ens ha unit molt més que no pas quan ens vam casar.”

La Marta i el David ens obren les portes de casa seva. El color groc omple les parets, un color que ens transmet il·lusió, alegria i vida. Entrem en una habitació buida, els seus ulls brillen d'una manera especial quan ens expliquen que ben aviat el seu somni es farà realitat.

La Marta i el David són una jove parella de Barcelona que ha iniciat els tràmits per adoptar la seva primera filla, la Judit. En principi, es van plantejar la possibilitat d'adoptar un nen català, però el llarg període d'espera els ha fet decantar-se per l'adopció internacional. Segons dades del ICAA (Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció), des de gener fins al juny del 2004 hi ha 753 famílies que han adoptat infants d'altres països. La disminució del nombre d'infants catalans susceptibles de ser adoptats i l'elevat nombre de famílies pendents d'assignació, ha comportat que l'adopció internacional sigui una realitat cada cop més present. El Departament de Justícia va suspendre, transitòriament, al 1997, la valoració de sol·licituds, però tot i això s'admet la presentació de nous expedients. Aconseguir l'adopció plena a Catalunya suposa uns quatre anys, perquè primen les lleis biològiques. El nen, durant aquests anys, es troba en un acolliment pre-adoptiu i pot ser reclamat pels seus progenitors sempre i quan demostrin que el poden atendre correctament. En canvi, perquè els futurs pares adoptants puguin te-

nir el seu fill per sempre, han de fer front a dos judicis. No obstant, quan es tracta d'infants amb necessitats especials la situació és ben diferent. En aquests casos, l'espera és molt curta i l'adopció plena és gairebé immediata.

Per on començar?

El primer pas és adreçar-se a l'ICAA, que com a organisme competent de la Generalitat de Catalunya, informa als pares de la llista de països disponibles per adoptar i els requisits necessaris. Un cop escollit el país es presenta la sol·licitud d'adopció, una mena de formulari on es demanen dades personals de la parella o persona que vol adoptar. Juntament amb aquesta sol·licitud s'han d'incloure una sèrie de documents que acreditin la situació econòmica, la salut física i psíquica, i on està empadronada la parella. A partir d'aquí l'ICAA inicia el procés valoratiu de la idoneïtat de la família. Els futurs pares són sotmesos a una sèrie d'entrevistes psicològiques i han de presentar un informe mèdic que descarti possibles patologies que els impedeixin fer-se càrrec del menor. En el cas de que vulguin adoptar a Xina, les mares/pares solters cal que aportin una certificació jurada que acrediti que no són homosexuals.

“Xina, Rússia, Etiòpia i Ucraïna són els països amb més demanda d'adopció a Catalunya”

El Certificat d'Idoneïtat, un document imprescindible

El Certificat d'Idoneïtat (CI) és el document indispensable per poder adoptar. S'aconsegueix després de presentar la documentació necessària, d'assistir a un curset i de superar diverses entrevistes amb un psicòleg i un treballador familiar, una de les quals té lloc al domicili familiar. És a dir, es fa en base d'un informe psicosocial, que d'alguna manera és la garantia

que tenen que els futurs pares estimaran i cuidaran als nens/es. El CI, que té una validesa de tres anys, et dona llum verda per tirar endavant amb l'adopció. Roberto Pili, coordinador de l'AFAC, afirma que les denegacions d'adopció a Catalunya són poques "no arriben ni al 2%. Es tracta de casos de patologies mentals greus, desacords entre la parella, o falta de reflexió de la família sobre el que implica l'adopció." El Roberto, afegeix "que abans de denegar una sol·licitud hi ha una gran tas-

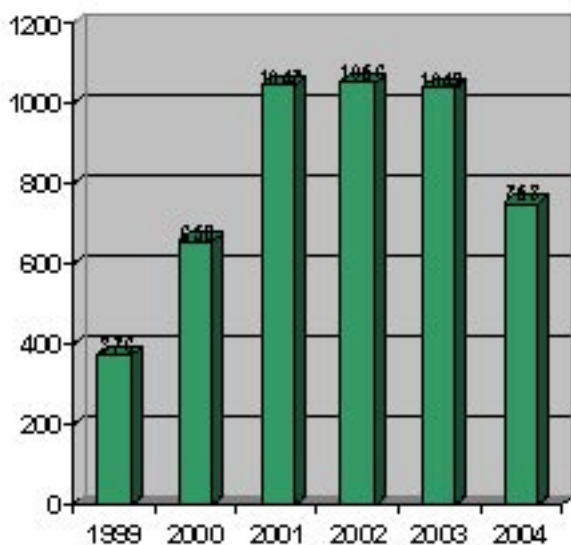
ca professional per part dels psicòlegs que aconsellen a la família." Anys enrera però, les denegacions eren més usuals. Una família catalana que prefereix mantenir-se en l'anonimat, assegura que pel fet de viure en un loft se'ls hi va negar el CI. Es va considerar que el matrimoni no gaudiria de prou intimitat de parella, i que podria resultar perjudicial pel nen. Algunes associacions

com l'AFAC (Associació de famílies adoptants a la Xina) o la PANI (Pont per a l'adopció de nens i nenes de l'Índia) es van reunir, fa uns deu anys, per lluitar contra aquest sistema d'idoneïtat tan absurd i van aconseguir canviar-lo.

El David i la Marta el van obtenir el dia 20 d'agost i recorden que "El primer que vam fer quan ens van donar el certificat d'idoneïtat va ser anar a comprar un llibre de noms encara que ja sabíem que es diria; Judit,"

"Quan ens van donar el Certificat d'Idoneïtat vam anar a comprar un llibre de noms encara que ja sabíem que es diria Judit"

NOMBRE D'INFANTS ADOPTATS D'ALTRES PAÏSOS
(2004 FINS A 30 DE JUNY)

FONT: Oficina de Premsa del Departament de Benestar i Família

L'ABC DE L'ADOPCIÓ

QUI POT ADOPTAR?

- Persones soles
- Parelles estables

CONDICIONS:

- Tenir residència habitual a Catalunya
- Estar en ple exercici dels drets civils
- Tenir més de vint-i cinc anys, almenys un dels membres de la parella
- Tenir catorze anys o més que la persona que es vol adoptar

ACOLLIMENT PRE-ADOPTIU:

Forma d'acolliment familiar prèvia a l'adopció plena, durant el qual es desenvolupa la vinculació afectiva entre l'infant i els adoptants. Acaba quan una resolució judicial estableix l'adopció plena.

ADOPCIÓ PLENA:

Quan mitjançant una sentència judicial, l'infant és a tots els efectes el fill d'una persona o parella. És una decisió irrevocable, i a partir d'aquell moment els pares i els fills tenen els mateixos deures que si fossin biològics.

ASSOCIACIONS DE FAMÍLIES ADOPTANTS:

Ofereixen i intercanvien informació sobre el procés d'adopció

CERTIFICAT D'IDONEÏTAT:

És el certificat que expedeix la Generalitat de Catalunya i que acredita que la persona o parella aspirant pot adoptar

CONVENI DE L'HAIA:

Aquest conveni va ser signat el 29 de maig de 1993. Actualment, hi ha 42 països adherits a aquest conveni, que assenyalen que, l'adopció ha de ser en benefici del menor i cap persona que no sigui el mateix infant no es pot beneficiar indegudament d'aquesta adopció.

Xina, Rússia, Etiòpia i Ucraïna són els països amb més demanda d'adopció a Catalunya. La durada del procés varia segons el país escollit, però en termes generals es situa entre un i dos anys. En alguns països, el procés no es pot fer de manera directa i és obligatori la presència d'una ECAI (Entitat Col·laboradora d'Adopció Internacional). Aquestes s'encarreguen de gestionar la relació entre els pares adoptants i els organismes del país on es vol adoptar el fill. Però l'alt cost dels seus serveis fa que molts pares es tirin enrera. També es pot contactar amb alguna associació de pares adoptants, per ajudar amb els tràmits als futurs pares.

ICAA:

És l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció. És l'organisme competent en matèria d'adopció a Catalunya i depèn de Departament de Benestar de la Generalitat.

DOCUMENTS NECESSARIS PER A L'EXPEDIENT

Carta de sol·licitud dirigida al Centre d'Adopcions del país.
Certificat de l'acta de naixement i de matrimoni
Certificat de professió
Certificat d'ingressos i propietats
Certificat mèdic oficial
Certificat d'antecedents penals
Informe psicosocial
Certificat de idoneïtat
Fotos familiars i fotos de carnet dels sol·licitants
Fotocòpia del passaport dels sol·licitants

L'ADOPCIÓ VISTA SEGONS:

Pilar Rahola: "És una forma d'arribar a la maternitat, una forma d'arribar a aquesta cosa tan màgica que se'n diu ser mare"

David i Marta: "És un somni fet realitat, d'entre totes les coses que hem fet junts; la millor"

Joan i Sara: "És el més gran que ens ha passat en aquesta vida"

Sunnita Campana: "Increïble, no tinc paraules, ha marcat la meua vida"

Roser Andinyach "És el millor regal de Nadal que hem rebut mai"

L'assignació

Quan arriba el moment, el país on s'ha decidit adoptar assigna un nen/a. Les famílies reben una carta amb algunes fotos del seu futur fill/a i un certificat mèdic sobre el seu estat de salut. El nom, l'edat, el pes, la talla i l'orfenat on es troba també són dades que s'aporten.

A partir de l'assignació comença el compte enrera, per fi saps quina cara té el teu fill, aquell amb qui havies somiat tantes nits. "Quan et donen l'assignació és la primera vegada que el teu somni comença a agafar forma" ens comenten la Sara i Joan, una parella de Sant Boi, recordant l'adopció de la seva filla Laia. La Marta, tot i que encara no sap com serà la seva nena, ens confessa que ja ha somiat moltes vegades amb ella. En David, fent referència a l'assignació, comenta que, "no s'ha de buscar un nen per un pares, sinó que s'han de buscar uns pares per cada nen". Mentre que en Joan afegeix, "no importa d'on sigui el teu fill, d'on sigui serà"

"Cap a les dues de la matinada es va despertar plorant... La Sara li va donar li va donar la mà, però la va rebutjar. Ho va intentar de nou, però altre cop va rebre una negativa. Per tercer cop va tornar a insistir i finalment la Laia li va agafar la mà. I quan la va tenir en braços, ens va començar a somriure"

Com s'adapta el nen a la nova família?

"Si el món no està preparat per les mares que treballen, el món està menys preparat per les mares que adopten" es queixa la periodista i escriptora Pilar Rahola. La Pilar, té tres fills, una filla biològica, la Sira, i dos nens adoptats; el Noé, a Catalunya, i l'Ada, a Sibèria.

Quan el nen arriba del seu país origen comença el veritable examen tant pels pares com per l'infant. El nen es troba en un entorn desconegut i molt sovint es presenten problemes afectius. En Joan i la Sara, ens expliquen que quan van anar a recollir la Laia a Nanchang, Xina, tenien por que la nena no s'adaptés a

ells, a la alimentació, als costums... "Després de vint hores de vols i transfers i molts nervis ens vam adonar que Laia era el millor que ens havia passat a la vida."

Molts pares tenen por davant l'adopció. La Pilar ens comenta que és un fet natural, "Seriem insensats si no tinguéssim por davant d'un repte tant important és un procés de vida que t'arrossegarà i t'implicarà tota la vida i per tant has d'entrar-hi amb molta seguretat i responsabilitat. La por des de la meua perspectiva és un gest de valentia. Els valents tenen por i tot i així tiren endavant. No obstant,

en termes generals aquests problemes es resolen amb una mica de paciència per part dels nous pares: "Recordo que cap a les dues de la matinada es va despertar plorant... La Sara li va donar li va donar la mà, però la va rebutjar. Ho va intentar de nou, però altre cop va rebre una negativa. Per tercer cop va tornar a insistir i finalment la Laia li va agafar la mà. I quan la va tenir en braços, ens va començar a

somriure", ens comenta en Joan.

Cal tenir en compte que aquests nens han estat mancats d'afecte, en orfenats on no se'ls hi dona una atenció individualitzada. Els nens que han viscut en institucions desconeixen el que vol dir tenir uns pares i viure en família. No tenen cap figura de referència que els protegeixi i doni seguretat. Gonzalo Oliván, director del Centre de Pediatria i Adopció Internacional de Saragossa, aconsella que "els pares han de tenir present que el nen no pot assimilar una situació molt afectiva perquè mai abans no la havia rebuda, o perquè la seva àrea cognoscitiva no la percep amb claredat, cosa que li provoca una reacció d'estar a la defensiva".

En Joan i la Sara amb la seva filla Laia

La Pilar Rahola ens explica que l'única cosa que funciona és el llenguatge de l'amor. *"Que vol dir paciència, sentit de l'humor, no fer transcendent allò que no és transcendent, donar-li temps... perquè cal molt de temps. Però ningú no et preparar perquè el primer petó del teu fill sigui un petó rebutjat, ningú et prepara perquè aquell nen que vols abraçar no vulgui cap abraçada perquè té por de tu"* La Pilar ens comenta que no influeixen les experiències anteriors, ja que a l'hora de la veritat és tot un repte. Els adults formen part d'un món que el nen rebutja i alhora necessita. *"Al final una gran intuïció, una intuïció que et ve de la terra, de les arrels més profundes t'ajuda a tirar endavant"*

La periodista i escriptora Pilar Rahola és mare adoptiva de dos fills. / FOTO: Cris Puig

"L'única cosa que funciona és el llenguatge de l'amor" **Pilar Rahola**

De la mateixa manera que es poden produir problemes d'adaptació a la llar, també se'n poden donar al procés escolarització. Parlem amb la Sunnita Campana, una noia adoptada a l'Índia quan tenia cinc anys. La Sunnita, que en indi vol dir somriure, avui té 21 anys, recorda que en la seva etapa escolar va tenir problemes amb els seus companys de classe. *"Els meus companys hem feien sentir diferent pel fet de ser d'una altra raça. És un tema del que no m'agrada parlar-ne, però afortunadament ja ho he superat"*. En canvi, la Laia, la filla del Joan i la Sara, que ara té quatre anys, no ha tingut cap mena de problema per adaptar-se a l'escola. El canvi d'hàbits alimentaris també pot afectar al nen. Els problemes amb el menjar s'acostumen a donar en els nens. Gonzalo Oliván, esmenta que *"els nens que provenen d'orfenats són els que més dificultats presenten amb l'alimentació: per menjar massa, acaparar i amagar els aliments, menjar sense mastegar, rebutjar els aliments per*

les seves textures i olors..." Molts d'aquests nens han passat gana o mai no han experimentat la sensació de sacietat i creen conductes de supervivència per aconseguir el menjar. La família Andinyach, del Masnou, recorden que al principi de tenir l'Iván a casa amagava el pa sota el matalàs. La Roser, la mare, no ho entenia però els metges li varen dir que una conducta força comuna. *"L'Iván havia passat gana a Rússia i adquirir hàbits alimentaris li va costar més del que pensavem"* La Pilar ens explica que la seva filla Ada va fer el mateix procés que el Noé, primer indiferència, després agressivitat i finalment amor. Però

ha de passar el seu temps i ambdós casos ha trigat al voltant de tres, quatre mesos en donar-li la volta. Després *"és una explosió i no paren de dir-te que t'estimen i de demanar-te petons i abraçades."* Totes les dificultats d'adaptació, que al principi semblen molt grans, es superen. El Joan i la Sara aconsellen als futurs pares *"que no tirin la tovallola mai. Cal força de voluntat, ganes i endavant."*

La Marta i el David tindran a la seva filla Judit cap al maig del proper any, és un compte enrere ple d'il·lusions, esperances, pors i neguits. *"Aconsellem als futurs pares que no s'angoixin, que no es posin plaços, és una espera llarga on s'ha de viure cada pas com una victòria"*

ON EM PUC DIRIGIR?

ORGANISME OFICIAL

Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció (ICAA)
Gran Via de les Corts Catalanes 604 2ª planta
932140100

www.gencat.net/benestar/icaa

ENTITATS COL·LABORADORES D'ADOPCIÓ INTERNACIONAL: (ECAI)

Associació Ajuda'm
C/Sant Elies 29-35 pral porta 1 esc A
Barcelona
932098882
e-mail: ajudam@mx3.redestb.es
Països: Bulgària i Colòmbia

Associació Adopta
C/Muntaner 479-486 entresol 2ª
Barcelona
932531412
e-mail: info@adoptabcn.org
Països: Ucraïna, Perú, Guatemala

Institut Genus
C/Enric Granados 116 1r 1ª
Barcelona
934159783
e-mail: ecai@genus.es

Amics del Nepal
C/Diputació 296
Barcelona
933026276
www.bcn.es/tjussana/amicsnepal

ALTRES ADRECES D'INTERÈS

Federació d'Associacions per a l'adopció
Avda. Diagonal 365 1-2,
Barcelona
93 4883445
e-mail: secretari@federacioadopcio.org
<http://www.federacioadopcio.org/>